

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Causal factors influence community enterprise in the digital age in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

รตินันธา บุญแ่มชู¹ แสงทอง บุญยิ่ง¹ และอเนก พุทธิเดช²

Rateenantha Bunchaemchoo¹ Sangthong Boonying¹ and Anek Puttidech²

¹คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹Faculty of Business Administration and Information Technology,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

²คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

²Faculty of science and technology, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

E-mail: rateenantha157@gmail.com

Received: August 14, 2024; Revised October 1, 2024; Accepted: October 2, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และการบริหารวิสาหกิจชุมชน และ 2) วิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และการบริหารวิสาหกิจชุมชน ตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษานี้มุ่งเน้นการเลือกกลุ่มผู้ประกอบการจากวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ดำรงตำแหน่งสำคัญ ได้แก่ ประธาน รองประธานคนที่ 1 รองประธานคนที่ 2 หรือเหรัญญิกของวิสาหกิจชุมชน จากวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดจำนวน 230 กิจการ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตำแหน่ง โดยได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 690 ตัวอย่าง ทั้งนี้ การสุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการตามวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทกิจการ ซึ่งมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง .67-1.00 ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง .86-.91 และสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลตามโมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชนโดยส่งผ่านปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร การบริหารวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล

Abstract

This research aims to 1) study the level of opinions on the readiness factors of becoming a digital organization, the digital capabilities of the organization, and community enterprise management, and 2) analyze the structural relationships between the readiness factors of becoming a digital organization, the digital capabilities of the organization, and community enterprise management. The sample for this research consists of community enterprise operators registered in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. This study focuses on selecting a group of operators from community enterprises registered in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, including those in key positions such as president, first vice president, second vice president, or treasurer of the community enterprises, from a total of 230 enterprises. The sample selection was carried out using purposive sampling, resulting in a total sample size of 690. The sampling method employed was stratified random sampling to ensure coverage of each type of enterprise. The data collection tool was a questionnaire using a rating scale, with content validity ranging from 0.67-1.00, and reliability coefficients ranging from .86-.91. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and structural equation modeling (SEM).

The research findings were as follows.

1. The study on the opinions regarding the factors of readiness for becoming a digital organization, the digital competency of the organization, and the management of community enterprises showed that the overall level of opinion was at the highest level.

2. The results of the analysis of the structural relationships between the factors of readiness for becoming a digital organization, the digital competency of the organization, and the factors of community enterprise management are consistent with the established empirical data. The factor of readiness for becoming a digital organization has a significant positive direct influence on the community enterprise management factor and the digital competency factor, with a statistical significance level of .05. Additionally, it has a positive indirect influence on community enterprise management through the digital competency factor, also with a statistical significance level of .05. Furthermore, the digital competency factor has a significant positive direct influence on the community enterprise management factor at the .05 statistical significance level.

Keywords: Readiness to become a digital organization, Digital capabilities of the organization, Community enterprise management, Community enterprise in the digital age

บทนำ

จากสถานการณ์แพร่กระจายของ Covid-19 ที่ผ่านมา ได้สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการ ภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม ที่ประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง หรือธุรกิจชะลอตัว ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจจำนวนมากต้องหยุดกิจการไป มีการเลิกจ้างแรงงานจำนวนมาก และผลจากสถานการณ์นี้ยังได้ก่อให้เกิดความปกติในรูปแบบใหม่ (New

normal) ขึ้นในสังคมไทย เช่น สังคมไร้เงินสด การทำงานทางไกล ซึ่งเป็นโอกาสในการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในแง่มุมต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งยังก่อให้เกิดการปรับตัวของธุรกิจทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และการพลิกผันทางดิจิทัล (Digital disruption) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับตัวให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการปรับตัวของธุรกิจจากยุคดั้งเดิมให้เป็นธุรกิจรูปแบบใหม่หรือธุรกิจยุคดิจิทัล ผู้ประกอบการจึงต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการองค์กรเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบของธุรกิจ ทั้งในเรื่องของกลยุทธ์ในการแข่งขัน การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน การพัฒนาสินค้าและบริการ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและรูปแบบของการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไปจากเดิมนี้นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาและการนำนวัตกรรมไปใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมากขึ้น เพื่อนำไปเข้าสู่การเป็นประเทศที่ใช้นวัตกรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559)

ปัจจุบันภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ โดยเฉพาะการสร้างงาน สร้างคน สร้างรายได้เพื่อยกระดับชีวิตพื้นฐาน ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนถือเป็นธุรกิจขนาดเล็กประเภทหนึ่ง ที่เกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชนนั้น ๆ มีลักษณะเป็นการประกอบการเพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตัวเองโดยใช้ทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิมมาประกอบเป็นอาชีพ โดยมีหัวใจหลักของการดำเนินการจะอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองและความพอเพียง (เสรี พงศ์พิศ, สุภาส จันทร์หงษ์, 2549; กัญญามาน อินทร์หว่าง และคณะ, 2554) ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนทั่วประเทศจำนวน 92,703 แห่ง (รายงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน, 2566) และในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีกลุ่มวิสาหกิจเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และยังเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของภาคกลาง โดยมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนจำนวน 530 แห่ง (ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรมสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2566) แต่จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดและผลกระทบจากการแพร่กระจายของ Covid-19 นั้น ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับผลกระทบที่รุนแรงอย่างมาก เกิดความไม่คล่องตัวในการดำเนินงานของกลุ่ม รวมถึงพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการธุรกิจให้เหมาะสม เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนและดำเนินธุรกิจให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจในยุคปัจจุบัน เพื่อให้การผลิตมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ ความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ เป็นการปรับเปลี่ยนวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่หรือวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจแบบเชิงรุก มีการเปลี่ยนแปลงธุรกิจแบบพลิกผันด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และการดำเนินธุรกิจที่จะถูกสร้างขึ้นผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Shan, Song and Jo, 2015) ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็น ในเรื่องผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ. 2561-2580) ระบุว่า การขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะ 20 ปี ข้างหน้าจำเป็นต้องสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะในกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผู้ประกอบการยุคใหม่จะต้องมีทักษะแห่งอนาคตที่มีความพร้อมทางด้านทัศนคติ ทักษะความสามารถ และความรู้สำหรับการรับมือกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีได้ (Office of the National Economics and Social Development Council, 2019) จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล และสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนได้ข้อมูลนำไปสร้างหรือพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจในยุคดิจิทัล ที่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังเป็นการร่วมสร้างการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไปสู่เป้าหมายในการเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน
2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีตำแหน่งเป็นประธาน รองประธานคนที่ 1 และรองประธานคนที่ 2 หรือเหรัญญิก (ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน, 2566)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 230 แห่ง เก็บข้อมูลกับผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน รองประธาน และรองประธานคนที่ 2 หรือเหรัญญิกของวิสาหกิจชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 690 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยกัน 2 วิธี ได้แก่

1. การกำหนดขนาดตัวอย่าง ตามเงื่อนไขการวิเคราะห์ข้อมูลตามโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) โดยต้องมีขนาดของตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรพหุ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Hair et al, 2006) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 12 ตัวแปร จึงควรมีขนาดของตัวอย่างอย่างน้อย เท่ากับ $20 \times 12 = 240$ คน
2. การกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างใช้แบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ด้วยการแบ่งประชากรออกเป็น 6 ชั้นตามประเภทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยชั้นแรกใช้แบบการสุ่มที่เป็นสัดส่วน (Proportional Random Sampling) และชั้นที่สองใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เป็นตัวอย่างตามสัดส่วนในชั้นที่หนึ่ง ได้จำนวนวิสาหกิจชุมชน 230 แห่ง และผู้ประกอบการที่เป็นตัวอย่าง จำนวน 690 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบไปด้วยปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ประกอบด้วย ด้านวัฒนธรรมขององค์กร ด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และด้านกลยุทธ์ขององค์กรด้านเทคโนโลยี
2. ตัวแปรคั่นกลาง ได้แก่ สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ประกอบด้วย ด้านการเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการแก้ปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
3. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร

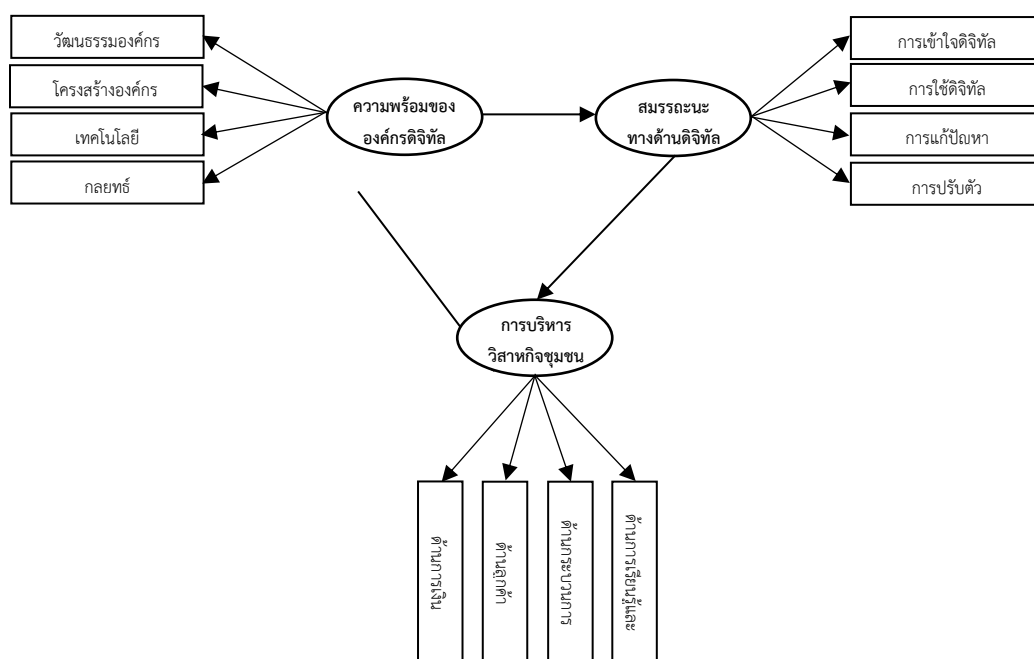
สมมติฐานที่ 2 ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน

สมมติฐานที่ 3 สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน

สมมติฐานที่ 4 ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน ผ่านตัวแปร
คั่นกลางสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Model) จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย และใช้ทดสอบค่าสถิติ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบคำตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choices Question) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยความพร้อมในการเป็นองค์กรดิจิทัล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยความสมรรถนะทางดิจิทัล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 24 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยการบริหารงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบ จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องรายข้อของค่า IOC อยู่ระหว่าง .67-1.00 ทุกข้อคำถาม ซึ่งค่า IOC ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า .50 ($IOC > .50$) แสดงว่าข้อคำถามรายข้อตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีของ Cronbach จะต้องมีความสัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ($\alpha > .70$) จากการวิเคราะห์ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .86-0.91 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์วิสาห์กิจชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 690 ชุด ให้กับตัวอย่างที่ได้ดำเนินการกำหนดไว้
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเตรียมแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นแล้ว
3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ประกอบการวิสาห์กิจชุมชนตามสถานประกอบการด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ และการเก็บแบบสอบถามทางออนไลน์ผ่าน Google Form
4. ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาลงรหัสและบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ในส่วนการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาห์กิจชุมชน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อทดสอบความสอดคล้องและเหมาะสมของโมเดลการวัด (Measurement Model Fit) โดยการหาค่าดัชนีเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ P-Value, Chi-Square, df , RMSEA, GFI, AGFI และ RMR (สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2557)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นวิสาห์กิจชุมชนในยุคดิจิทัลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และการบริหารวิสาห์กิจชุมชน

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาห์กิจชุมชน ของวิสาห์กิจชุมชนในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล (ร้อยละ

4.75) รองลงมาคือปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน (ร้อยละ 4.74) และปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัลขององค์กร (ร้อยละ 4.73) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และการบริหารวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมาตรฐานแต่ละตัวแปรสังเกตได้ในตัวแบบองค์ประกอบของพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยมีขนาดตั้งแต่ .73 ถึง .85 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ($\beta = .85$) ด้านเทคโนโลยี ($\beta = .78$) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\beta = .77$) และด้านกลยุทธ์ ($\beta = .73$) ตามลำดับ และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบของความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ร้อยละ 72, 61, 59 และ 54 ตามลำดับ

องค์ประกอบของสมรรถนะทางดิจิทัล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยมีขนาดตั้งแต่ .80 ถึง .95 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเข้าใจดิจิทัล ($\beta = .95$) ด้านการใช้ดิจิทัล ($\beta = .81$) ด้านการแก้ปัญหา ($\beta = .81$) และด้านการปรับตัว ($\beta = .80$) ตามลำดับ และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบของสมรรถนะทางดิจิทัล ร้อยละ 90, 66, 65 และ 64 ตามลำดับ

และองค์ประกอบของการบริหารวิสาหกิจชุมชน พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยมีขนาดตั้งแต่ .70 ถึง .90 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\beta = .90$) ด้านกระบวนการภายใน ($\beta = .81$) ด้านการเงิน ($\beta = .74$) ด้านลูกค้า ($\beta = .70$) และ ตามลำดับ และมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบของการบริหารวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 80, 66, 55 และ 49 ตามลำดับ

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และการบริหารวิสาหกิจชุมชน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ Chi-square = 81.52, df = 34, P-value = .11, $\chi^2/df = 2.40$, GFI = .98, AGFI = .96, RMSEA = 0.04, RMR = .00 และ CFI = .99 และมีปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัล และมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน โดยส่งผ่านปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัล และปัจจัยสมรรถนะทางด้านดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ค่าสถิติการวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทางโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานโมเดลรวม

ตัวแปรตาม ตัวแปรต้น	สมรรถนะทางด้านดิจิทัล (CO)			การบริหารวิสาหกิจชุมชน (MA)		
	TE	DE	IE	TE	DE	IE
ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล (RE)	0.90** (0.05)	0.90** (0.05)	-	0.93* (0.03)	0.13* (0.06)	0.80* (0.13)
สมรรถนะทางด้านดิจิทัล (CO)	-	-	-	0.89** (0.06)	0.89** (0.06)	-
R ²		0.81			0.94	

หมายเหตุ : p* < 0.05, p** < 0.01

DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม

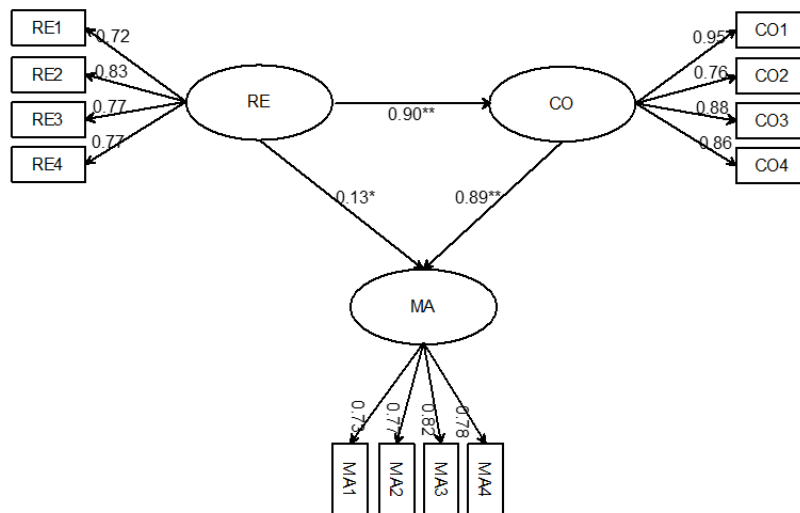
โดยผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .90 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .13 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .89 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน โดยส่งผ่านสมรรถนะทางด้านดิจิทัล มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .80 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากภาพที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ มีค่าเป็นบวกทั้งหมดมีขนาดตั้งแต่ .72-.95 และแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร สามารถอธิบายองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักอิทธิพลในระดับสูงที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในทางบวกต่อทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านเทคโนโลยี และด้านกลยุทธ์ 2) ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเข้าใจดิจิทัล ด้านการแก้ปัญหา และด้านการปรับตัว และ 3) การบริหารวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และด้านลูกค้า

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปประเด็นและอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน มีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล (ร้อยละ 4.75) รองลงมาคือ ปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน (ร้อยละ 4.74) และปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร (ร้อยละ 4.73) ตามลำดับ

1.1 ปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล จะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้รูปแบบการทำงานเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ธุรกิจหรือองค์กรต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการทำงานและกระบวนการคิดของคนในองค์กร โดยเฉพาะผู้ประกอบการหรือผู้บริหารสูงสุดจะต้องเป็นผู้ที่มีมุมมองใหม่ ๆ พร้อมทั้งจะปรับกระบวนการคิด วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ใหม่ ๆ ที่จะต้องตอบสนองความต้องการของตลาดในปัจจุบันได้อย่างทันท่วงที อีกทั้งทำให้บุคลากรในองค์กรมองเห็นถึงการคิดเชิงรุก คิดในเชิงธุรกิจยุคใหม่ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปแบบระบบดิจิทัลทั้งระบบ เพื่อให้บุคลากรเกิดความเข้าใจและปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการต้องพร้อมที่จะลงทุนเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการกระบวนการทำงานด้านต่าง ๆ และต้องลงทุนในด้านของโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรเพื่อสร้างความพร้อมและมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อก้าวไปสู่องค์กรดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ จันทรจิรา เหลลราช (2564) ที่พบว่า องค์กรจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐาน โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาบูรณาการร่วมกับการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก เนื่องจากในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ในประเทศไทย ทั้งองค์กรเอกชน หรือหน่วยงานราชการกำลังอยู่ในขั้นตอนของการปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัล ผู้บริหารจึงต้องกำหนดกลยุทธ์ดิจิทัลเพื่อเป็นแผนในการดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งการปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลจะช่วยขับเคลื่อนและผลักดันให้องค์กรสามารถปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลได้สำเร็จ

1.2 ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นระบบปฏิบัติการ การจัดการข้อมูล การใช้งานอุปกรณ์เคลื่อนที่ในการควบคุมระบบต่าง ๆ การใช้งานโปรแกรมการสื่อสารหรือใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในการสั่งซื้อสินค้าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการให้ความสนใจในการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในธุรกิจกันมากขึ้น นอกจากนี้ความเห็นส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ความเข้าใจในการปฏิบัติตนในสังคมดิจิทัลและเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาและกฎหมายดิจิทัลเพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565) ที่พบว่า การนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร และการบริหารสถานศึกษาโดยที่ผู้บริหาร บุคลากร จะต้องมีความรู้ ทักษะที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในส่วนของการรับรู้ข้อมูลดิจิทัลจะต้องรับรู้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณสืบค้นและส่งต่อข้อมูลให้กับผู้อื่นได้อย่างปลอดภัย สามารถวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงของสื่อและสารสนเทศที่หลากหลาย รวมไปถึงประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลในแหล่งต่าง ๆ มาใช้งานได้เหมาะสม ถูกต้อง และไม่ละเมิดต่อผู้อื่น

1.3 ปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน ในส่วนของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการทำวิสาหกิจชุมชนนั้น ไม่ใช่เพียงแต่การนำทรัพยากรภายในท้องถิ่นมาเป็นวัตถุดิบ หรือนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการแล้วสร้างเป็นรายได้เพียงเท่านั้น แต่ยังคงคำนึงถึงการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดกระบวนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารวิสาหกิจชุมชนนั้นผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเงิน องค์กรสามารถดำเนินงานภายใต้งบประมาณที่กำหนดไว้ได้ มีความสามารถในการลดต้นทุน และการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี ในส่วนของด้านลูกค้า องค์กรควรพัฒนาลิขสิทธิ์หรือบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้

อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังต้องความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าเพื่อรักษาลูกค้าไว้อีกด้วย ด้านกระบวนการภายใน องค์กรจะต้องระบบการทำงานมีความถูกต้อง ชัดเจน มีความพร้อมในการผลิตและจัดจำหน่ายได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระบบการดำเนินงาน หรือกระบวนการผลิตเพื่อช่วยลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ทั้งการพัฒนาความรู้และศักยภาพของบุคลากรในองค์กร เช่น การฝึกอบรม การสร้างระบบการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี มหาวิทยาลัย (2564) ที่พบว่า มุมมองด้านการเงินของวิสาหกิจเริ่มต้นให้ความสำคัญกับการวัดผลรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์/บริการการวัดผลการเติบโต หรือผลของกำไรของบริษัท และการหมุนเวียนเงินรายได้งบที่จำกัด มุมมองด้านลูกค้าวิสาหกิจเริ่มต้นให้ความสำคัญกับการขยายฐานลูกค้าใหม่ และการรักษาลูกค้าเก่า การสร้างผลิตภัณฑ์/บริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายในองค์กร มุ่งเน้นการพัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน รวมทั้งการผลิตสินค้าให้ทันกับระยะเวลาที่จะนำออกสู่ตลาด และมุมมองด้านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา ให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะ ความรู้ และศักยภาพของบุคลากรในทีมอย่างทั่วถึง

2. ผลวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัล ปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร และปัจจัยการบริหารวิสาหกิจชุมชน สามารถสรุปประเด็นและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของPromsri (2019) ที่พบว่า ผู้นำองค์กรจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมขององค์กร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากรเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาด้านดิจิทัลเป็นต้นแบบในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กร

2.2 ความพร้อมขององค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสายพิน ปั่นทอง (2563) พบว่า องค์กรทุกองค์กรต้องมีการปรับตัวและให้ความสำคัญทางด้านเทคโนโลยีซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี โดยองค์กรที่มีวัฒนธรรมและให้ความสำคัญทางด้านเทคโนโลยีจะสามารถปรับเปลี่ยนบุคลากร กระบวนการ และโครงสร้างให้ใช้เทคโนโลยีอย่างสอดคล้องกัน เพื่อเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการ และสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ และสอดคล้องกับMorakanyane, Grace and O'Reilly (2017) ที่ได้อธิบายไว้ว่าการปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลมีส่วนทำให้วัฒนธรรมองค์กรเกิดความเปลี่ยนแปลง และหากองค์กรนั้นมีวัฒนธรรมที่เปิดรับและเต็มใจที่จะเรียนรู้ความเป็นดิจิทัล ก็จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงองค์กรไปสู่ผู้ประกอบการดิจิทัลหรือองค์กรดิจิทัลได้สำเร็จ

2.3 สมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชฎาภรณ์ สะหาย (2564) ที่พบว่า การมีความเข้าใจและสามารถนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจจะสามารถช่วยทำให้งานหรือสินค้าของธุรกิจมีคุณภาพ เข้าใจความต้องการของลูกค้ามากขึ้น ทำให้ภาพลักษณ์ของธุรกิจดียิ่งขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของธุรกิจได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ ปกรณ์ (2564) ที่พบว่า ผู้บริหารต้องมีมุมมองเชิงดิจิทัล ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร โดยเริ่มจากการมองภาพอนาคตด้านดิจิทัล เพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว ให้องค์กรมีทิศทางทางการดำเนินงานที่มีทิศทางเดียวกันอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านดิจิทัลเพื่อเป็นนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานได้อย่างรวดเร็วทันเวลาและยังช่วยปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

2.4 ความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน ผ่านตัวแปรคั่นกลางสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคันฉิมย์ เอื้อประชากุล (2560) ที่พบว่าองค์กรที่มีความพร้อมน้อยจะขาดการพัฒนาศักยภาพในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในองค์กร หรือขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารงานหรือเจ้าขององค์กรที่ยังมีวิสัยทัศน์ในการมุ่งสู่การเป็นผู้นำเทคโนโลยีน้อย ทำให้องค์กรยังไม่สามารถพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมต่อไปได้ ซึ่งส่งผลต่อ

การบริหารงานขององค์กรโดยเฉพาะด้านการเรียนรู้และพัฒนาหากในทางตรงข้ามกันองค์กรที่มีความพร้อมมาก จะมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านของเทคโนโลยีที่จะมาปรับใช้ในองค์กรสำหรับการทำงานที่มากขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษา อิทธิพลของเส้นทางปัจจัยความพร้อมของการเป็นองค์กรดิจิทัลมีความสำคัญต่อสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ดังนั้น การที่จะเป็นวิสาหกิจชุมชนในยุคดิจิทัลนั้น ผู้ประกอบการต้องจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล พร้อมทั้งมีนโยบายการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายที่ช่วยในการกำกับดูแลและการดำเนินการกิจการให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัล นอกจากนี้ ควรมีการนำเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยมาใช้ก่อนผู้อื่นเสมอ หรือนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ แต่องค์กรไม่เคยใช้มาก่อนมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. การบริหารวิสาหกิจชุมชนของผู้ประกอบการวิสาหกิจในยุคดิจิทัล ต้องให้ความสำคัญต่อสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กร ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจและการรับรู้ร่วมกัน ถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัลทั้งด้านทางบวกและทางลบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล ให้บุคลากร เพื่อช่วยให้การใช้ชีวิตและการทำงานในยุคดิจิทัลเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในครั้งนี้ เป็นศึกษาจากการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ยังมีลักษณะที่น่าสนใจ เช่น การเป็นผู้มีนวัตกรรม การทำงานเชิงรุก เป็นต้น รวมถึงมีปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่น่าสนใจในการศึกษาถึงความสามารถที่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจในยุคดิจิทัล เช่น สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ กฎหมาย วัฒนธรรม เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยซึ่งมีการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจในยุคดิจิทัล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ดังนั้นควรนำองค์ประกอบดังกล่าวไปใช้ในการวิจัยในบริบทอื่นต่อไปไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทั้งองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนอื่น ๆ เพื่อจะได้เห็นถึงองค์ประกอบที่อาจมีความสำคัญแตกต่างจากผลการวิจัยซึ่งปรากฏในงานวิจัยนี้

3. การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ดังนั้น การศึกษาในครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลจากบุคลากรส่วนอื่น ๆ ในองค์กร เช่น พนักงานและเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเป็นผู้ที่ต้องใช้ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน อาจทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการความพร้อมและสมรรถนะทางดิจิทัลขององค์กรในเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น รวมถึงบุคลากรภายนอกองค์กร เช่น ลูกค้า หรือ คู่ค้าต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่องค์กรเลือกใช้สำหรับพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่สนับสนุนและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน. รายงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน. (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 16 สิงหาคม 2566). จาก <https://www.tisi.go.th/cps>,
- กัญญมน อินทวาท และคณะ. การจัดการวิสาหกิจชุมชน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, 2554.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 29. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา, 2560.
- กฤษฎา มหาวิทยาลัย. การวัดผลคุณภาพ (Balanced Scorecard) กับการดำเนินงานของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระสาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2564.
- จิราภรณ์ ปกรณ์. รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2564.
- จันทร์จิรา เหลลราช. “การปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลและผลกระทบต่อองค์กร,” วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 22, 1 (มกราคม-เมษายน 2564): 227-240.
- ชฎาภรณ์ สะหาย. การศึกษาการยอมรับและการนำเทคโนโลยีไปใช้ในผู้ประกอบการสตรี. วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564.
- คันศนีย์ เอื้อประชากุล. ศึกษาความพร้อมทางดิจิทัลเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินกิจกรรมและการให้บริการ ลูกค้าของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย. วิทยาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.
- วิสาหกิจชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสำนักงานเกษตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 15 ธันวาคม 2566). จาก https://ayutthaya.doae.go.th/province/?page_id=5216
- สุกมาส อังสุโชติ และคณะ. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. พิมพ์ครั้งที่ 4 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์, 2557.
- สุนันทนา กุศลประเสริฐ. การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด พิษณุโลก. การค้นคว้าอิสระบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565.
- สายพิน ปั่นทอง. “กลยุทธ์การจัดการรูปแบบการทำงานเพื่อการพัฒนาสู่องค์กรยุคใหม่,” ศาสตร์พระราชาและการวิจัยเพื่อ สร้างคุณภาพชีวิตในยุค Disruptive Technology. งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12; 9-10 กรกฎาคม 2563; มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2563. หน้า 1400-1407.
- เสรี พงศ์พิศ และสุภาส จันทร์หงษ์. ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2549.
- อุตสาหกรรม, กระทรวง. รายงานประจำปีสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2559. (ออนไลน์) 2559 (อ้างเมื่อ 16 สิงหาคม 2566). จาก <http://old.industry.go.th/oig/index.php/2016-04-24-14-09-07/2018-07-03-07-44-25/2559-4>
- Hair, J. F., et al. **Multivariate Data Analysis**. 6th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2006.
- Morakanyane, R., AA. Grace and P. O'Reilly. “Conceptualizing digital transformation in business organizations: A systematic review of literature,” **InBLED Proceedings**. (June 2017): 426-444.

- Office of the National Economics and Social Development Council. **Phaen maebot phaitai yutthasat chat (Master Plan under the National Strategy)**. (online) 2019 (cited 16 August 2023). Available from: <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2019/10/PPT-National-Strategy.pdf>
- Promsri, C. "The developing model of digital leadership for a successful digital transformation," **GPH-International Journal of Business Management**. 2, 8 (August 2019): 01-08.
- Shan, P., M. Song and X. Ju. "Entrepreneurial orientation and performance: Is innovation speed a missing link?," **Journal of Business Research**. 69, 2 (September 2015): 683-690.

